

Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób w życiu prywatnym

ustalone Uchwałą Nr UZ/407/2007 z dnia 26 lipca 2007 r. Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

POSTANOWIENIA OGÓLNE

- § 1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (zwaną dalej PZU S.A.) obejmujących ochroną odpowiedzialność cywilną osób fizycznych w życiu prywatnym.
- § 2.1. Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe, w szczególności klauzule stanowiące załącznik do OWU, lub odbiegające od uregulowań OWU.
2. PZU S.A. zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU S.A. nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
3. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.
- § 3. W sprawach nie uregulowanych w OWU do umów ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

DEFINICJE

- § 4. Przez użyte w OWU pojęcia należy rozumieć :
- 1) **Szkoda** – szkoda na osobie lub szkoda rzeczowa,
  - 2) **Szkoda na osobie** – szkoda powstała w skutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia,
  - 3) **Szkoda rzeczowa** – szkoda powstała wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy,
  - 4) **Suma gwarancyjna** – określona w umowie ubezpieczenia kwota, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU S.A.,
  - 5) **Zdarzenie ubezpieczeniowe** – działanie lub zaniechanie ubezpieczonego, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda,
  - 6) **Terroryzm** – wszelkiego rodzaju działanie skierowane przeciwko ludności lub mieniu, mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego – dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych,
  - 7) **Franszyza integralna** – wartość szkody za którą i poniżej której PZU S.A. nie ponosi odpowiedzialności, zaś jeżeli szkoda przekracza tę wartość PZU S.A. ponosi odpowiedzialność w pełnej wysokości,

- 8) **Odszkodowanie** – należne od PZU S.A. świadczenie przysługujące poszkodowanemu lub uprawnionemu w razie zajścia zdarzenia, za które ubezpieczony ponosi odpowiedzialność cywilną w zakresie objętym umową ubezpieczenia,
- 9) **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia,
- 10) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna, której odpowiedzialność cywilna objęta jest ochroną ubezpieczeniową (ubezpieczający będący osobą fizyczną, który zawarł umowę ubezpieczenia na własny rachunek albo osoba fizyczna, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia, w tym osoby wymienione w § 5 ust. 3 OWU),
- 11) **Osoba bliska** – małżonek, konkubent, wstępny, zstępny, brat, siostra, ojczym, macocha, pasierb, teść, teściowa, zięć, synowa, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

- § 5.1. Z zastrzeżeniem § 6, PZU S.A. udziela ochrony ubezpieczeniowej osobie fizycznej, gdy w związku z wykonywaniem czynności w życiu prywatnym i/lub posiadanym mieniem, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa) jest ona zobowiązana do naprawienia szkody na osobie lub szkody rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczonego.
  3. Z ochrony, o której mowa w ust. 1, korzystają również:
    - 1) małżonek ubezpieczonego lub osoba pozostająca z ubezpieczonym w konkubinacie, o ile prowadzą wspólne gospodarstwo domowe,
    - 2) dzieci własne, pasierbowie, dzieci przysposobione, dzieci przyjęte na wychowanie, o ile ubezpieczony ponosi za nie odpowiedzialność,
    - 3) pomoc domowa zatrudniona przez ubezpieczonego, podczas wykonywania powierzonych czynności w gospodarstwie domowym.
  4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są w szczególności szkody powstałe z tytułu:
    - 1) posiadania i użytkowania mieszkania, nieruchomości lub garaży dla własnego użytku (łącznie ze szkodami wodociągowymi),
    - 2) posiadania zwierząt domowych lub egzotycznych,
    - 3) używania rowerów, wózków inwalidzkich,
    - 4) używania sprzętu pływającego dla własnych potrzeb,
    - 5) posiadania pasiek do 5 uli.
  5. Odpowiedzialnością PZU S.A. objęte są szkody powstałe ze zdarzeń ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, choćby poszkodowani (uprawnieni) zgłosili je po tym okresie, jednakże przed upływem terminu przedawnienia.
  6. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywil-

PZU SA

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy, KRS 0000009831, NIP 526-025-10-49, wysokość kapitału zakładowego: 86 352 300,00 zł, kapitał wpłacony w całości

na za szkody wyrządzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej.

7. PZU S.A. udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego, określonej przepisami prawa polskiego. Zasada ta ma zastosowanie także w przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU S.A. o szkody powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6. PZU S.A. nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczonego lub osoby z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 2) wyrządzone przez ubezpieczonego osobom bliskim ubezpieczonego,
- 3) wyrządzone przez ubezpieczonego pomocy domowej podczas wykonywania przez nią powierzonych czynności w gospodarstwie domowym,
- 4) wyrządzone przez ubezpieczonego, będącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem narkotyków lub podobnie działających środków,
- 5) wynikające z wykonywania zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej,
- 6) wyrządzone przez zwierzęta hodowlane z zastrzeżeniem § 5 ust. 4 pkt 5,
- 7) objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, które ubezpieczony ma obowiązek zawrzeć,
- 8) z tytułu posiadania broni palnej lub uprawiania sportów wyczynowych,
- 9) wyniki z przeniesienia chorób zakaźnych,
- 10) powstałe w następstwie działań wojennych, aktów sabotażu, terroryzmu, strajków, niepokojów społecznych,
- 11) wyrządzone w środowisku przez jego zanieczyszczenie oraz w drzewostanie lasów i parków,
- 12) polegające na zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, dzieł sztuki, biżuterii, przedmiotów z metali i kamieni szlachetnych, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, nośników danych lub zbiorów o charakterze kolekcjonerskim,
- 13) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej lub zanieczyszczenia radioaktywnego,
- 14) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego lub innego czynnika podobnie działającego,
- 15) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, grzywn sądowych i kar administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych,
- 16) związane z naruszeniem dóbr osobistych innych niż wymienionych w § 5 ust. 1 oraz praw własności intelektualnych,
- 17) za szkody rzeczowe powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, przechowania lub innej podobnej formy (np. leasingu), o ile nie umówiono się inaczej.

SUMA GWARANCYJNA

§ 7.1. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU S.A. za szkody powstałe ze wszystkich zdarzeń ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.

2. W ramach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, w poszczególnych umowach ubezpieczenia mogą być wyodrębnione limity kwotowe określające odpowiedzialność PZU S.A. za szkody:
  - 1) z tytułu jednego zdarzenia,
  - 2) określonego rodzaju,
  - 3) z tytułu określonych ryzyk.
3. PZU S.A. nie odpowiada za szkody, które łącznie z jednego zdarzenia nie przekraczają 100 złotych (franszyza integralna).
4. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w ust. 6, powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o wypłaconą kwotę.
5. Za zgodą PZU S.A. ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną opłacając dodatkową składkę.
6. W ramach sumy gwarancyjnej PZU S.A. jest obowiązany do:

- 1) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez ubezpieczonego za zgodą PZU S.A. w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody,
- 2) zwrotu kosztów podjętych środków w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów jeżeli były celowe chociażby okazały się bezskuteczne,
- 3) pokrycia niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego, w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU S.A.,
- 4) pokrycia kosztów postępowania pojednawczego, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, o ile PZU S.A. wyraził na to zgodę.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA I CZAS JEJ TRWANIA

§ 8.1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego zawierającego informacje niezbędne do sporządzenia dokumentu ubezpieczenia i określenia należnej składki.

2. Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę ubezpieczającego,
- 2) adres zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego,
- 2) zakres, który ma być objęty ubezpieczeniem,
- 3) czas trwania umowy ubezpieczenia,
- 4) sumę gwarancyjną.

§ 9.1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym.

2. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU S.A. może on podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.

3. Ubezpieczający może żądać by PZU S.A. udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

§ 10.1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU S.A. wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU S.A. zapytywał w formularzu oferty (wniosku) albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU S.A. umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU S.A. niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.

3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

4. PZU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 11.1. Odpowiedzialność PZU S.A. rozpoczyna się od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że umówiono się inaczej.

2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku, chyba że strony postanowią inaczej.

3. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU S.A. potwierdza dokumentem ubezpieczenia. Dokument ubezpieczenia otrzymuje ubezpieczający.

§ 12.1. Składkę ubezpieczeniową ustala się według taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU S.A.

2. Składka ubezpieczeniowa uzależniona jest od:

- 1) wysokości sumy gwarancyjnej,
- 2) okresu ubezpieczenia,
- 3) zakresu ubezpieczenia (przedmiotowego, terytorialnego),
- 4) indywidualnej oceny ryzyka.

3. Składkę ubezpieczeniową opłaca się jednorazowo przy zawie-

raniu umowy ubezpieczenia, chyba że w dokumencie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU S.A. w formie bezgotówkowej.

4. Na wniosek ubezpieczającego składka za roczny okres ubezpieczenia, za zgodą PZU S.A., może być opłacona w ratach. Terminy opłat i wysokość kolejnych rat składki określa się w dokumencie ubezpieczenia.
5. W przypadku dokonywania zapłaty składki w formie bezgotówkowej, za dzień zapłaty składki uważa się dzień uznania rachunku bankowego PZU S.A.
6. Składka nie podlega indeksacji.
7. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU S.A. nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się PZU S.A. gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU S.A. o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.

§ 13. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, począwszy od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

ROZWIĄZANIE UMOWY UBEZPIECZENIA I USTANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU S.A.

- § 14. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia,
  - 2) z dniem wyczerpania sumy gwarancyjnej,
  - 3) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w przypadku o którym mowa w § 15,
  - 4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU S.A. o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU S.A. ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie,
  - 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności,
  - 6) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 13.

§ 15.1. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia, jeżeli umowa ubezpieczenia zawarta jest na okres dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego może być dokonane najpóźniej w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. PZU S.A. przysługuje składka za okres, w którym udzielat ochrony ubezpieczeniowej.

§ 16.1. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej. Zwrot składki nie przysługuje, gdy wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej jest następstwem wykorzystania tej ochrony w związku z wyczerpaniem sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań.

2. Niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej liczony jest począwszy od następnego dnia po wygaśnięciu tej ochrony.
3. Składkę podlegającą zwrotowi ustala się proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej oraz niewykorzystanej sumy gwarancyjnej.
4. PZU S.A. dokonuje zwrotu składki po uzyskaniu informacji o okolicznościach stanowiących podstawę wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej.

ZAWIADOMIENIA I OŚWIADCZENIA

- § 17.1. Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia ubezpieczającego, ubezpieczonego lub PZU S.A. w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest do zawiadomienia PZU S.A., o zmianie adresu zamieszkania lub siedziby. W przeciwnym wypadku oświadczenia wysłane przez PZU S.A. na ostatni znany adres ubezpieczającego lub ubezpieczonego uważa się za skutecznie doręczone.

POSTĘPOWANIE W RAZIE POWSTANIA SZKODY I ZGŁOSZENIA ROSZCZEŃ

§ 18.1. W razie zajścia wypadku ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

2. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony uмышленie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust.1 PZU S.A. jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 19.1. Ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia PZU S.A. o istnieniu wypadku w terminie 7 dni od jego zajścia.

2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.
3. W razie naruszenia z winy uмышленej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ustępach poprzedzających PZU S.A. może odpowiednio zmniejszyć świadczenie jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU S.A. ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

4. Skutki braku zawiadomienia PZU S.A. o wypadku nie nastąpią, jeżeli PZU S.A. w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 20.1. W razie wystąpienia przez poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany bezzwłocznie – najpóźniej jednak w terminie 7 dni powiadomić o tym PZU S.A.

2. W przypadku wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, na drogę sądową, ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU S.A. Na żądanie PZU S.A. ubezpieczony zobowiązany jest udzielić pełnomocnictwa procesowego wskazanej przez PZU S.A. osobie.
3. Ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć PZU S.A. orzeczenie sądu w terminie umożliwiającyemu zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.

USTALENIE I WYPŁATA ODSZKODOWANIA ORAZ OBOWIĄZKI INFORMACYJNE PZU S.A.

§ 21.1. PZU S.A. wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.

2. Zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczonego roszczenia o naprawienie szkody, która jest objęta ubezpieczeniem OC, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU S.A., jeżeli PZU S.A. nie wyraził na to uprzedniej zgody.

§ 22.1. PZU S.A. wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku.

2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU S.A. albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU S.A. wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

3. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU S.A. zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:

- 1) świadczenie jednorazowe,
- 2) renty czasowe,
- 3) renty dożywotnie.

4. PZU S.A. jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku objętego

- ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego i ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU S.A. lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania,
- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wyplaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania,
  - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2 wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej,
  - 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU S.A. lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU S.A. udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU S.A.,
  - 5) na żądanie ubezpieczającego, ubezpieczonego lub poszkodowanego do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU S.A. oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- § 23.1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU S.A. umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 2, adresem skargi lub zażalenia, właściwym do ich rozpatrzenia, jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU S.A. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.
2. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Centrum Likwidacji Szkód PZU S.A. właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody.
  3. PZU S.A. udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
  4. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust.1, ubezpieczającemu, ubezpieczonemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
- § 24. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
- § 25. Niniejsze OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10 sierpnia 2007 roku.

PREZES ZARZĄDU PZU S.A.

Jaromir Netzel

CZŁONEK ZARZĄDU PZU S.A.

Beata Kozłowska-Chyła

Klauzula Nr 1

Rozszerzenie zakresu terytorialnego o szkody wyrządzone na obszarze całego świata z wyłączeniem USA i Kanady.

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia, określonych w niniejszych ogólnych warunkach, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o szkody wyrządzone na terenie całego świata z wyłączeniem USA i Kanady.
2. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 ubezpieczający zapłaci dodatkową składkę w wysokości określonej w umowie.

Klauzula Nr 2

Rozszerzenie zakresu terytorialnego o szkody wyrządzone na obszarze USA i Kanady.

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia, określonych w niniejszych ogólnych warunkach, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o szkody wyrządzone na obszarze USA i Kanady.
2. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 ubezpieczający zapłaci dodatkową składkę w wysokości określonej w umowie.

Klauzula Nr 3

Rozszerzenie zakresu terytorialnego o szkody wyrządzone na obszarze całego świata.

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia, określonych w niniejszych ogólnych warunkach, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o szkody wyrządzone na obszarze całego świata.
2. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 ubezpieczający zapłaci dodatkową składkę w wysokości określonej w umowie.

Klauzula Nr 4

Rozszerzenie zakresu o szkody rzeczowe powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania lub innej podobnej formy np. leasingu.

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia, określonych w niniejszych ogólnych warunkach, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o szkody rzeczowe powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania lub innej podobnej formy np. leasingu.
2. W umowie ubezpieczenia w ramach sumy gwarancyjnej ustala się limit odpowiedzialności na szkody, o których mowa w ust. 1, z tym jednak, że jego wysokość nie może przekraczać 50% sumy gwarancyjnej.
3. Ubezpieczony ponosi 10 % udziału własnego w każdej szkodzie.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) polegających na utracie mienia z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,
  - 2) wynikłych z normalnego zużycia mienia,
  - 3) powstałych w pojazdach mechanicznych,
  - 4) powstałych w następstwie działania siły wyższej.
5. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 ubezpieczający zapłaci dodatkową składkę w wysokości określonej w umowie.